

Tematický okruh: **Kultúra** Vzdelávacia oblasť: **Kognitívna**

Kompetencie: **Kognitívne, psychomotorické, komunikatívne, informačné**

Mgr. SOŇA HANZALOVÁ

NARODENINY MOJEJ KRAJINY

**Výkonové
štandardy**

- Vedieť, že naša vlasť je Slovenská republika.
- Vedieť, že hlavným mestom je Bratislava.
- Poznať niektoré miestne a štátne symboly.

**Obsahové
štandardy**

- Moja rodná vlasť.

**Výchovno-
vzdelávacie ciele**

- Vedieť, že naša vlasť je Slovenská republika.
- Pomenovať štátne symboly – štátny znak, štátna vlajka, štátna hymna.
- Správne pomenovať a priradiť farby na vlajke.
- Vypočúť si hymnu Slovenskej republiky.

**Postupy
a stratégie
VVČ**

- Rozhovor, počúvanie hudby, konštruovanie, manipulácia s výtvormi a porovnávanie.
- Aktivity s interaktívnou tabuľou, fotoaparátom, tlačiarňou.

**Učebné
pomôcky**

- Štandardné pomôcky: nožnice, pastelky, farebný papier, farebný tuš, tempery, štetce, novinový papier, igelitový obrus, biela plachta/textilný chodník zdravia/textilná dekorácia znázorňujúca zimnú krajinu, lego, súprava dlaždíc lego matematika, zástava SR, mapa, podložka pod Bee-bot, fotografie Bratislavy, pexeso s témou Bratislavy.
- Digitálne technológie: počítač, interaktívna tabuľa, tlačiareň, hovoriace štipce, edukačný softvér Hravé slovíčka a Výlety šaša Tomáša, fotoaparát, digitálna hračka Bee-bot.

Vzdelávacie prostredie

- Herňa.
- Exteriér.

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

PRÍPRAVA

Príprava učiteľky na činnosť

- Pripraviť prostredie na umiestnenie modelov z lega – biela plachta, textilný chodník zdravia – textilná dekorácia predstavujúca zimnú krajinu a pod.;
- vytlačiť maľovanky slovenskej zástavy, vytlačiť štvorcové siete vo formáte A4, veľkosť štvorcov 2 x 2 cm;
- vytlačiť fotografie/obrázky Bratislavy;
- pripraviť materiál v umeleckom kútiku – prestrieť igelitový obrus alebo staré noviny; roziediť temperové farby do misiek, aby boli dostatočne tekuté.

Činnosť detí počas hier a hrových činností

- Konštruovanie Bratislavského hradu zo stavebnice lego (Obrázok 1).

Tip

Navrhnete deťom umiestniť modely do „zimnej krajiny“ a vytvoriť mesto alebo dedinu v zimnom období. Na modely budov môžu dať vatú znázorňujúcu sneh (Obrázok 2).

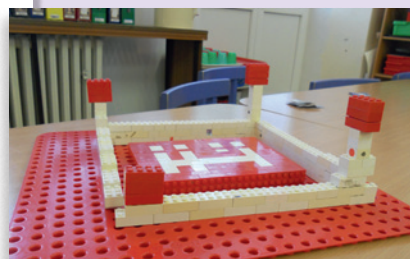
Obrázok 2: Modely budov

(Zdroj obrázkov: MŠ, Bulíková, Bratislava)

- Činnosť v edukačnom softvéri Výlety šaša Tomáša. V PC alebo na interaktívnej tabuli deti plánujú cestu šaša Tomáša k významným objektom v meste (škola, polícia, hasičská zbrojnica, kostol...).
- Skupinová činnosť s Bee-botom – deti sedia na koberci v kruhu okolo štvorcovej siete. Pod priesvitnou podložkou pre Bee-bot sú vložené fotografie Bratislavy. Deti programujú včielku a plánujú cestu na Bratislavský hrad podľa pokynov učiteľky. Napr.: „Včielka vychádza z našej materskej školy, prechádza po Moste SNP, okolo Katedrály sv. Martina na Bratislavský hrad.

Obrázok 1: Konštruovanie Bratislavského hradu z lega

(Zdroj: archív autorky)

Tip

Aktivite, v ktorej sa zoznámia s dominantami hlavného mesta SR, môžu predchádzať vychádzky s rodičmi po meste alebo výlet do hlavného mesta počas zimných prázdnin. S rodičmi sa vopred dohodneme, požiadame ich o fotografovanie a poslanie fotografií e-mailom.

STIMULÁCIA

Deti sedia v kruhu na koberci pred interaktívnou tabuľou. V strede kruhu je umiestnený kontajner so stavebnicou lego. Zahrajte sa slovnú hru: „Na mená“. Monotónnym hlasom vymenúvajte rôzne predmety, zvieratá, osoby a vložte aj meno prítomného dieťaťa, následne pokračujte vo vymenovávaní, napr.: „citrón, pomaranč, vlak, Pavlínka, bicykel...“ Pavlínka vstane a zoberie si v tichosti z kontajnera ľubovoľný dielik lega a vráti sa na svoje miesto. Ďalej pokračujte vo vymenovávaní slov a sporadicky vkladajte medzi ne mená detí. Po ukončení hry si deti dieliky spočítajú, resp. si postavia vežičky a porovnajú ich výšku. Zistíme, ktoré meno sme počuli viackrát.

Didaktická poznámka

Hru deti poznajú z aktivít na začiatku školského roka. Patrí medzi zoznamovacie hry. Pri hre si ostatné deti všímajú, ktoré dieťa reaguje na meno a vizuálne priradujú meno ku konkrétnemu dieťaťu, overujú správnosť reakcie. Pri hre si zároveň precvičujú pozornosť, rýchlu reakciu, disciplinovanosť a dodržiavanie pravidiel.

Po ukončení hry skonštatujte:

„Každý z vás má svoje meno. Mená sú napísané v kalendári a v deň, keď je tam napísané vaše meno, máte sviatok. Oslavujete meniny. V niektoré dni oslavujete aj narodeniny. Dokonca sa môže stať, že v ten istý deň ako meniny oslavujete aj narodeniny. Počas zimných prázdnin, 1. januára, mala sviatok naša krajina. V ten deň vznikla a dostala aj meno. Viete, ako sa volá naša krajina?“

Správne: „Slovenská republika (ukážte deťom mapu Slovenskej republiky). Niekedy sa používa aj názov Slovensko. Tak, ako existuje veľa mien ľudí, existuje aj veľa mien krajín. Aké krajiny poznáte? V akých ste boli s rodičmi na dovolenke, na nákupoch? Čo myslíte, podľa čoho rozoznávame krajiny? Ako vieme, že nie sme na Slovensku, ale v zahraničí?“

Deti rozprávajú o krajinách najmä susediacich so Slovenskom alebo o krajinách, ktoré navštívili

počas dovolení s rodičmi, starými rodičmi.

Mnohé deti sa zaujímajú o zástavy, poznajú ich z encyklopédií.

Diskusiu uzavrite konštatovaním, že počas oslavy menín býva všetko vyzdobené a oslávenec dostáva darčeky. Rovnako bolo vyzdobené Slovensko.

„Vie niekto, ako bolo vyzdobené? (Na budovách boli vyvesené zástavy). Čo keby sme si takto vyzdobili našu Bratislavu (naše mesto) postavené z lega a postavili si z lega aj zástavy, urobili tiež pozdrav k narodeninám a pozdrav zo zimnej dovolenky na Slovensku. Môžeme si vyfarbiť zástavy, namaľovať slávnostný ohňostroj.“

Ukážte deťom slovenskú zástavu, spoločne ju opíšte. Vyzvite deti, aby povedali, kde ju už videli – na budovách v meste, v televízii, u športových fanúšikov a pod..

Rozdelenie detí do skupín

Deti zdelíme do 4 skupín podľa kamarátskeho princípu a vysvetlíme im, čo budú v hrových kútikoch robiť. Označíme ich farebnými stuhami – modrou, červenou, bielou a trikolórou, ktoré deťom uviažeme na zápästia.

Trvanie činností v jednotlivých kútikoch

Činnosť v každom hrovom kútiku by mala trvať 15 – 20 minút (časové trvanie je však individuálne a závisí od stupňa aktuálnej koncentrácie a pozornosti detí).

DIGITÁLNY KÚTIK

Pracujeme s interaktívnou tabuľou a so softvérom Hravé slovíčka.

Deti si vypočujú nahrávku na hovoriacom štipci:

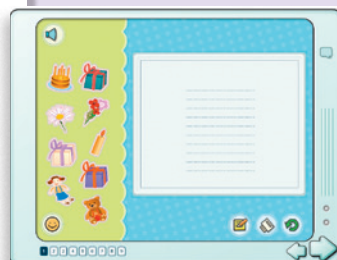
„Aj niekto z tvojich kamarátov z materskej školy môže mať narodeniny rovnako, ako naša krajina. Vytvor mu pozdrav podľa pokynov na tabuli. Potom mu urob pozdrav zo zimnej dovolenky na Slovensku, aby vedel, že si na neho cez prázdniny myslel.“

Aktivita č. 1: Môj vlastný pozdrav (úloha 1) KÓD 140322

Deti presunú obrázky podľa vlastného výberu do pozdravu. Potom si vyberú pomocou tlačidla „nástroje“ ponuku, nájdu pracovný list a vytlačia si ho. Pracovný list preložia a obrázok torty vyfarbia.

Aktivita č. 2: Môj vlastný pozdrav (úloha 9) KÓD 140322

Deti presúvajú obrázky do pozdravu z prázdnin. Kamarátom v skupine porozprávajú, kde boli počas zimných prázdnin a čo zažili.

KONŠTRUKČNÝ KÚTIK

V kútiku je položený obrázok štátneho znaku a na čestnom mieste v triede je umiestnená štátna zástava tak, aby ju deti videli zo všetkých kútikov. Deti si vypočujú inštrukciu z hovoriaceho štipca:

„Poskladajte spoločne z lega znak alebo zástavu Slovenskej republiky!“

Deti pri konštruovaní triedia dieliky: vyberajú si modré, biele a červené. Pri konštruovaní musia dbať na to, aby bol model pevný a nerozpadol sa: „murujú“ (spoje dielikov prekrývajú ďalším dielikom). Prejavia technickú zručnosť a logické myslenie. Zástavu môžu zhotoviť aj mozaikovo – pripájaním dielikov na podložku (Obrázky 3 a 4).

MATEMATICKO-LOGICKÝ KÚTIK

Deti si vypočujú nahrávku z hovoriaceho štipca:

„Biela, modrá, červená – na zástavu stvorená. Vytriedte štvorce, ktoré potrebujete na vytvorenie zástavy. Zástavu dokončíte pomocou pasteliek, nožníc a lepidla.“

V prípade, že máme k dispozícii stavebnicu lego – matematika, ktorá obsahuje dlaždice s vyobrazením geometrických tvarov, môžu deti na biele lego podložky vytvoriť zástavy. Deti triedia podľa farby a tvaru biele, modré a červené štvorce. Určujú, čo patrí a čo nepatrí do skupiny potrebných dlaždíc (napr.: do skupiny nepatrí zelený trojuholník, žltý štvorec a pod.). Spolupracujú v skupine. Vytriedené dlaždice umiestnia na podložky tak, aby vytvorili tri farebné rady v správnom poradí. Správnosť zhodnotia porovnaním s reálnou zástavou. Zároveň zistia, že na vytvorenej zástave chýba štátny znak. Môžu ho nakresliť podľa vzoru na reálnej zástave alebo vyfarbiť a vystrihnúť maľovanku štátneho znaku. Model z lego dlaždíc dotvoria nalepením vystrihnutého papierového štátneho znaku. Určia počet štvorcov jednotlivých farieb (je rovnaký). Určia tvar zástavy (obdĺžnikový).

UMELECKÝ KÚTIK

Deti si môžu vybrať z dvoch ponúknutých výtvarných techník na zobrazenie ohňostroja.

1. alternatíva

Na stole je položený igelitový obrus alebo staré noviny, aby deti pri tvorbe udržali primeranú čistotu. Pripravené sú výkresy tmavých farieb (tmavomodrý, tmavofialový, čierny). V miskách sú vodou rozriedené tempery: žltá, červená, zelená. V každej je štetec. K dispozícii sú aj menšie štetce. Deti si vyberú štetec a „pootriasajú“ farbu nad výkresom.

Obrázky 3 a 4: Zástavy z lega

(Zdroj: archív autorky)

Tip

Ak nie je k dispozícii stavebnica lego – matematika, môžu deti zakresliť zástavu do štvorcovej siete (veľkosť štvorca 2×2 cm) – vyfarbujú štvorce modrej, bielej a červenej farby a na takto vytvorený podklad nalepia vyfarbený a vystrihnutý štátny znak. Dbajú na presnosť pri vyfarbovaní štvorcov.

Tip

Na jemné prskanie využite staré zubné kefky.

Potom rovnako postupujú aj pri zmene farby. Jemné kvapky môžu vytvoriť menším štetcom, ktorý chytia nad obrázkom a pokúsia sa prskať štetinami. Poprskajú celý papier podľa svojej predstavy ohňostroja.

2. alternatíva

Na tmavý papier kvapnite niekoľko kvapiek farebného tušu – žltého, červeného, zeleného a pomocou slamky škrvny rozfúkajte.

Tip

Počas popoludňajších hier a činností si môžu deti zahrať pexeso s obrázkami Bratislavy alebo plánovať cestu robotického včielky po Slovensku (Obrázky 4 a 5).

Obrázky 4 a 5: Hra pexeso a Cesta včielky po Slovensku

(Zdroj obrázkov: MŠ, Bulíková, Bratislava)

Tip

Deti si môžu počas hier a hrových činností pozrieť aktivitu Papierový dom zo softvéru Hurá do školy.

Aktivita: Papierový dom

KÓD 140127

Po pozretí videa si zo starých novín vystrihnú pásiky a na tmavý výkres si nalepia jeden alebo viacero domčekov. Na takto pripravený výkres potom dotvoria rozfúkavaním tušových škvŕn „ohňostroj“.

Rozhovor so všetkými deťmi pri projekte zimného mesta – dediny, ktoré sme vyzdobili zhotovenými štátnymi zástavami: „Naša krajina, v ktorej žijeme, sa volá Slovenská republika a mala sviatok. Vyzdobili sme ju zástavami, oslávili sme to „maľovaným ohňostrojom“. Dali sme jej darček – pozdrav. Máme v nej všetko – polia, lesy, mestá, dediny, ale aj to najcennejšie – svoj domov. Patrí sa byť slušný a uctiť si ju. Pri slávnostných chvíľach často počuť hudbu. Je to štátna hymna, tak si ju vypočujeme.“

Deťom na interaktívnej tabuli aktivujte webový odkaz z internetu.

Ukážka

Upozorníte ich svojím príkladom a jemným pokynom, ako sa majú správať.

Po doznení ukážky, deti pochváľte: „Všetci ste sa veľmi usilovali. Sú z vás dobrí Slováci. Čo sa vám dnes najviac páčilo? Bolo ľahké alebo ťažké poskladať z lega zástavu? Ako ste sa cítili, keď sme všetci ticho a rovno stáli a počúvali hymnu?“

Použitá literatúra a zdroje

1. http://www.youtube.com/watch?v=G3mA_SEORsk.

